EURÓPAI KÖZPONTI BANK

EURORENDSZER

HU **ECB-PUBLIC**

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK VÉLEMÉNYE

(2014. december 8.)

a fogyasztói kölcsönszerződések általános szerződési feltételeiről

(CON/2014/85)

Bevezetés és jogalap

2014. november 13-án az Európai Központi Bank (EKB) felkérést kapott a magyar Nemzetgazdasági Minisztériumtól (a továbbiakban: a konzultáló hatóság) arra, hogy alkosson véleményt a fogyasztói kölcsönszerződésekre vonatkozó egyes általános szerződési feltételekre vonatkozó törvényjavaslatról (a továbbiakban: a törvényjavaslat).

A törvényjavaslat a konzultációs kérelemnek az EKB által történő kézhezvételét követően jelentősen módosításra került[1], de az EKB nem kapott tájékoztatást ezen későbbi módosításokról. Az EKB véleménye kizárólag a konzultáló hatóság által benyújtott törvényjavaslatra vonatkozik, annak későbbi módosításai nélkül. Ezen túlmenően a törvényjavaslatot a Parlament 2014. november 25-én elfogadta.

Az EKB véleményalkotásra szolgáló hatásköre az Európai Unió működéséről szóló szerződés 127. cikkének (4) bekezdésén és 282. cikkének (5) bekezdésén, valamint a 98/415/EK tanácsi határozat[2] 2. cikke (1) bekezdésének hatodik francia bekezdésén alapul, mivel a törvényjavaslat a pénzintézetekre vonatkozó, a pénzintézetek és pénzpiacok stabilitását lényegesen befolyásoló szabályokkal kapcsolatos rendelkezéseket tartalmaz. Az Európai Központi Bank eljárási szabályzatának 17.5. cikke első mondatával összhangban a Kormányzótanács fogadta el ezt a véleményt.

1. A törvényjavaslat célja

1.1. A magyar Kúria egy 2014 júniusi határozatában[3] megállapította az egyes olyan általános intézkedések alapvető feltételeit, amelyek a természetes személyek által megkötött, forintban vagy devizában denominált fogyasztói kölcsönszerződések vonatkozásában az Országgyűlés által meghatározandók. Ennek eredményeképpen a magyar Országgyűlés elfogadta a 2014. évi XXXVIII. törvényt[4], amely a Kúriának a fogyasztói kölcsönszerződésekre vonatkozó határozatában

1 Lásd a T/1997/4. számú módosító javaslatot.

2 A Tanács 98/415/EK határozata (1998. június 29.) a nemzeti hatóságoknak az Európai Központi Bankkal a jogszabálytervezetekről folytatott konzultációjáról (HL L 189., 1998.7.3., 42. o.).

3 A Kúria 2/2014 számú 2014. június 16-i jogegységi határozata.

4 Közzétéve a Magyar Közlöny 98/2014 számában 2014. július 18-án, lásd a CON/2014/59 számú véleményt. Az EKB valamennyi véleménye közzétételre kerül az EKB honlapján: www.ecb.europa.eu.

foglalt kérdések rendezésére vonatkozó szabályokat tartalmazza, valamint a 2014. évi XL. törvényt[5], amely az ilyen szerződésekre vonatkozó elszámolási szabályokat határozza meg.

1.2. A törvényjavaslat módosítja a korábban ezt a kérdéskört szabályozó magyar jogszabályokat. A törvényjavaslat többek között az alábbiak vonatkozásában tartalmaz részletszabályokat a) a pénzügyi intézményeknek a fogyasztókkal szembeni kötelezettségei vonatkozásában a számukra nyújtott információ tekintetében, a módosítás célja egyrészt annak biztosítása, hogy a fogyasztók számára a kölcsönszerződés megkötését megelőzően kellő mennyiségű információ álljon rendelkezésre, másrészt annak biztosítása, hogy az ilyen szerződések fennállta alatt megfelelő és részletes információkat bocsássanak a fogyasztók rendelkezésére; b) a fogyasztók számára a kölcsönszerződések felmondásának költségmentesen való lehetővé tétele abban az esetben, ha a fizetési kötelezettségükre irányadó kamatfelár a kölcsönszerződés fennállta alatt számukra kedvezőtlenül változik; c) a i. a kölcsön folyósításával kapcsolatos költségekre, és a ii. a fogyasztó késedelmes teljesítése esetén alkalmazható kamatra vonatkozó felső határokat; valamint d) a kölcsönszerződések felmondása vagy előtörlesztése.

1.3. A törvényjavaslat alapján eltérő szabályok vonatkoznak a három éven aluli, illetve az az fölötti futamidővel rendelkező kölcsönszerződésekre. Hasonlóképpen, eltérő szabályok vonatkoznak a rögzített, illetve a változó kamatozású kölcsönökre is. Továbbmenve, a törvényjavaslat meghatározza a kamat és a kamatfelár, valamint a szerződés fennállta alatt fizetendő díjak és költségek megváltoztatásának korlátait is.

1.4. A törvényjavaslat tartalmaz továbbá a devizahitelekre vonatkozó rendelkezéseket is, amelyeket a devizahitelek forintosítására vonatkozó törvényjavaslattal együttesen kell alkalmazni[6].

1.5. A törvényjavaslat előírja, hogy a kölcsönszerződésekre vonatkozó általános szerződési feltételeket 2015 február 1-ig minden olyan pénzügyi intézménynek módosítania kell, amely kölcsönszerződéseket kínál a fogyasztók részére. A törvényjavaslat alapján irányadó általános szerződési feltételek visszamenőlegesen a már korábban létrejött és még fennálló, valamint a jövőben megkötendő kölcsönszerződésekre is irányadók.

2. Általános észrevételek

2.1. Az EKB-val folytatott konzultáció megfelelő időpontja

A magyar Országgyűlés 2014. november 25-én elfogadta a törvényjavaslatot[7], röviddel azt követően, hogy az EKB-val konzultációt kezdeményeztek, és még mielőtt az EKB elfogadhatta volna a véleményét. Következésképpen az Országgyűlésnek nem volt lehetősége arra, hogy a törvényjavaslat elfogadása előtt figyelembe vegye az EKB álláspontját.

5 Közzétéve a Magyar Közlöny 137/2014 számában 2014. október 6-án, lásd a CON/2014/72 számú véleményt.

6 Lásd a CON/2014XX véleményt (jelenleg elfogadás alatt,a hivatkozási szám beillesztendő).

7 2014. évi LXXVIII. törvény, közzétéve a Magyar Közlöny 168/2014 számában 2014. december 5-én.

A konzultáló hatóság nem terjesztett elő sürgősségi kérelmet az EKB számára, valamint nem jelezte azt, hogy a magyar Országgyűlés kivételes eljárásban kívánja tárgyalni a törvényjavaslatot. Továbbmenve, a törvényjavaslat konzultációra történő benyújtása és elfogadása között történt, az EKB-nak meg nem küldött módosítására tekintettel az elfogadott törvény lényegi eltéréseket tartalmaz az EKB-nak megküldött törvényjavaslathoz képest.

A magyar hatóságok ismételten megszegték az EKB-val való konzultációnak való kellő módon történő megfelelésre vonatkozó kötelezettségüket. A módosított törvényjavaslat elfogadása nem mentesíti a hatóságokat az ezen véleményben foglaltak kellő megfontolására vonatkozó kötelezettségük alól, különösen a törvényjavaslat, valamint az esetleges későbbi módosítások alkalmazása és értelmezése szempontjából.

Az EKB nyomatékot kíván adni azon álláspontjának, amely szerint a nemzeti hatóságok különleges sürgősség, vagy a jogszabályalkotás előrehaladott állapota esetén sem mentesülnek az EKB-val történő konzultáció alól. Ennek a jogalkotási folyamat egy olyan pontján kell megtörténnie, amely elegendő időt biztosít: a) az EKB számára arra, hogy megvizsgálja a jogszabálytervezetet és valamennyi megkívánt nyelvi változatban elfogadja a véleményét; valamint b) a nemzeti hatóságok számára arra, hogy a 98/415/EK határozatban foglaltaknak megfelelően figyelembe vegyék az EKB álláspontját. Az EKB erre tekintettel méltányolná, ha a konzultáló hatóság a jövőben a 98/415/EK határozatban foglaltaknak megfelelően tenne eleget az EKB-val történő konzultációra vonatkozó kötelezettségének.

3. Különös észrevételek

3.1. Elismerve, hogy az Európai Parlament és a Tanács 2014/17/EU irányelve[8] nem irányadó a 2016. március 21-e előtt megkötött hitelmegállapodásokra, az ebben a véleményben foglalt észrevételek nem járnak a törvényjavaslatnak az irányelvnek történő megfelelésére vonatkozó értékelés sérelmével.

3.2. A pénzügyi stabilitás megőrzése érdekében fontos a megfelelő átláthatóság biztosítása azért, hogy a fogyasztók tisztában legyenek az általuk vállalt elköteleződés jellemzőivel mindazon esetekben, amikor a szerződési feltételek a szerződés fennállta alatt változó elemeket is magukban foglalnak. Erre tekintettel az EKB üdvözli azt a körülményt, hogy a törvényjavaslat alapján a kölcsönszerződésekben több információt kell rendelkezésre bocsátani a pénzügyi intézmények által alkalmazott kamat árazására vonatkozóan. Hasonlóképpen, az EKB véleménye szerint a törvényjavaslat azon rendelkezései, amelyek egyes esetekben lehetővé teszik azt, hogy a kölcsönszerződést nem lehet a fogyasztó hátrányára módosítani, fokozni fogja a jogbiztonságot, és lehetővé fogja tenni a fogyasztók számára azt, hogy körültekintőbb módon és a

8 Az Európai Parlament és a Tanács 2014/17/EU irányelve (2014. február 4.) a lakóingatlanokhoz kapcsolódó fogyasztói hitelmegállapodásokról, valamint a 2008/48/EK és a 2013/36/EU irányelv és az 1093/2010/EU rendelet módosításáról (HL L 60., 2014.02.28., 34. o.).

kölcsönszerződéssel együtt járó pénzügyi terhekre vonatkozó fokozott figyelemmel vegyenek fel kölcsönöket.

Ezt a véleményt közzéteszik az EKB honlapján.

Kelt Frankfurt am Mainban, 2014. december 8-án.

[aláírás]

az EKB elnöke

Mario DRAGHI